



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: M. Ď.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2020, ve věci invalidního důchodu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou došlou zdejšímu soudu dne 14. 5. 2020 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2020, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná

zamítla žalobcovy námitky proti svému prvostupňovému rozhodnutí ze dne 27. 11. 2019, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí, kterým byla žalobci zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod, potvrdila.

2. V žalobě žalobce napadenému rozhodnutí vyčítá nesprávné posouzení svého zdravotního stavu a uvádí průběh postupného jeho zhoršování dílem prací v hlubinném hornictví, dílem v důsledku svého pracovního zařazení po čas výkonu trestu ve věznici Mírov. Žalobce rovněž napadené rozhodnutí shledává v rozporu s Listinou základních práv a svobod a Ústavou České republiky.
3. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že dle posudku OSSZ Pardubice ze dne 15. 8. 2019 je žalobce invalidní ve třetím stupni s poklesem pracovní schopnosti o 70 %. Žalobce však nesplňuje podmínku získání minimální zákonem určené doby pojištění v období před vznikem invalidity a současně u žalobce nejde o invaliditu na základě pracovního úrazu ani u něj nebyly splněny podmínky pro vznik nároku na starobní důchod.
4. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované, tedy ke dni 28. 2. 2020 (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Z připojeného posudkového spisu žalobce krajský soud zjistil, že žalobce byl posuzován jako dělník. Žalovaná rozhodla dne 27. 11. 2019 výše uvedeným prvostupňovým rozhodnutím na základě posudku lékaře OSSZ Pardubice, vypracovaného dne 15. 8. 2019. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti byl označen chronický algický vertebrogenní polytopní syndrom. Řečené bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 70 %. K postupu dle ustanovení § 3 a § 4 řečené vyhlášky nebylo přistoupeno. Po podání námitek vypracoval lékař ČSSZ pro účely napadeného rozhodnutí dne 21. 1. 2020 nový posudek. V tomto byl jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označen chronický algický vertebrogenní polytopní syndrom. Řečené bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 70 %. K postupu dle ustanovení § 3 a § 4 řečené vyhlášky nebylo přistoupeno.
6. Z posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 17. 12. 2020, který krajský soud nechal v průběhu řízení o žalobě vypracovat se zadáním, aby se posudková komise zabývala procentní mírou poklesu pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy k 28. 2. 2020, soud zjistil, že posudková komise ve složení z předsedy komise, další lékařky s odborností neurologie a tajemnice, dospěla k závěru, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle ustanovení § 39 z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. d. p.“), kdy se jednalo o invaliditu třetího stupně. Posudková komise konstatovala, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je chronický vertebrogenní algický polytopní syndrom se stavem po opakované operaci v oblasti bederní páteře. Řečené bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu

pracovní schopnosti byla stanovena 70 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 řečené vyhlášky neměnila. Posudková komise se dále k dotazu soudu vyjádřila stran vzniku žalobcovy invalidity tak, že tato nevznikla v důsledku pracovního úrazu, kdy příčinou jejího vzniku je onemocnění obecné, a to onemocnění páteře.

7. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).
8. Náležitosti posudku upravuje v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).
9. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialistky s odborností neurologie, tedy lékařky z oboru nemoci, která je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se

vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby.

10. Podle čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod *[k]aždý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Občany, kteří toto právo nemohou bez své viny vykonávat, stát v přiměřeném rozsahu hmotně zajišťuje; podmínky stanoví zákon.*
11. Podle § 38 z. d. p. *[p]ojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se (buďto) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, (nebo se stal) invalidním následkem pracovního úrazu.*
12. Podle § 39 odst. 1 z. d. p. *[p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
13. Podle § 39 odst. 2 písm. c) z. d. p. *„[j]estliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.“*
14. Podle § 40 odst. 1 písm. f) z. d. p. *[p]otřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.*
15. Podle § 40 odst. 2 z. d. p. *[p]otřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*
16. Jak se podává z výše citovaných zákonných ustanovení, na invalidní důchod vzniká pojištěnci nárok ve dvou k sobě alternativních situacích, kdy u každé je třeba splnění dvou podmínek. Pro obě tyto situace je shodná podmínka invalidity pojištěnce, kterou má soud s oporou o výše citované závěry posudkové komise za splněnou. Samotná skutečnost, že je žalobce invalidní, a to dokonce ve třetím stupni, však ještě nezakládá jeho nárok na invalidní důchod. K podmínce invalidity totiž v obou případech přistupuje ještě podmínka další, a to buďto vznik invalidity následkem pracovního úrazu, nebo získání potřebné doby pojištění. Soud má, opět opíraje se o svrhu citované závěry posudkové komise, za zjištěné, že žalobcova invalidita v důsledku pracovního úrazu nevznikla. Z toho důvodu se dále zabýval otázkou, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění podle svrhu citovaného ustanovení § 40 z. d. p.
17. Soud ve správním spise zjistil informativní osobní list důchodového pojištění, dle kterého žalobce v období deseti let před vznikem invalidity, tedy přede dnem 16. 12. 2015, získal 1 288 dní, tedy 3 roky a 193 dny pojištění místo zákonem žádaných pěti let. V období dvaceti let před vznikem invalidity pak žalobce podle tohoto listu získal 3 375 dní, tedy 9 let a 90 dnů místo zákonem žádaných deseti let. Ani v jednom z možných období tak podmínku zákonem vyžadované získané doby pojištění žalobce nesplnil.

18. Soud tedy uzavírá, že žalobce je pojištěncem, který nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním, ale jelikož nezískal potřebnou dobu pojištění a jeho invalidita ani nevznikla následkem pracovního úrazu, nemá dle zákona nárok na invalidní důchod. Žalovaná tedy napadeným rozhodnutím správně potvrdila své prvostupňové rozhodnutí a žaloba je proto nedůvodná. Nedůvodnou žalobu pak soud podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítne, což zdejší soud výrokem I. tohoto rozsudku rovněž učinil.
19. Stran žalobcem namítané neústavnosti se soud ztotožňuje se závěrem Ústavního soudu ČR vysloveným v nálezu pléna ze dne 23. 4. 2008, č. j. Pl. ÚS 2/08 – 1, kde se tento stran sociálních práv (jakým je i právo zakotvené ve výše citovaném čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, jehož přímým projevem je úprava invalidního důchodu – pozn. zdejšího soudu) vyjádřil, že: *„[j]ejich pojmovým znakem je skutečnost, že nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů (čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod - dále jen „Listina“). Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv. Zákonné provedení nesmí být v rozporu s ústavními principy, jinými slovy, příslušné zákony nesmí ústavně zaručená sociální práva popřít či anulovat.“* Zdejší soud pak má za to, že podmínka získání určité doby pojištění v období před vznikem invalidity nevede k popření tohoto sociálního práva ani k jeho anulování. Žalobcem tvrzenou protiústavnost rozhodnutí (resp. zákona, jehož bylo při rozhodování užito) tedy zdejší soud neshledal.
20. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 3. února 2021

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně